

SOSJALE JOENIT

DEN HAAG:

ALTERNATIEVE HULPVERLENING KAN AAN SAMENWERKING TEN ONDER GAAN

De Sosjale Joenit, alternatieve instelling in den Haag wordt nogal eens vereenzelvigd met hulpverlening aan weggelopen minderjarigen. Toch is die hulpverlening slechts een klein onderdeel van de activiteiten, die de Joenit onderhanden heeft.

Slechts $\frac{1}{3}$ van de langdurige kontakten (ongeveer 125 per jaar) is met weggelopen minderjarigen. Naast de andere individuele langdurige kontakten is de Joenit direkt betrokken bij ongeveer twaalf groepen en organisaties in den Haag.

Er zijn in Nederland ongeveer 80 alternatieve hulpverleningsinstellingen, maar hoeveel van deze instellingen hebben tot nu toe hun onafhankelijkheid weten te behouden? Hoeveel van de instellingen die momenteel opgericht worden zijn niet al bijvoorbeeld vastgeklonken aan de bestaande samenwerkingsvoorwaarden met andere instellingen en gemeentelijke organen? Het is de Joenit, één van de oudste alternatieve instellingen, tot nu toe gelukt - met veel interne en externe spanningen - een mate van onafhankelijkheid te behouden. Hoe die onafhankelijkheid steeds weer opnieuw bevochten en bewaakt moet worden, laat onderstaand artikel, dat de Joenit zelf op ons verzoek geschreven heeft, wel zien.

Voor alle duidelijkheid: de hulpverleningsformule van de Joenit komt ongeveer hierop neer: wil de alternatieve hulpverlening enigszins een breekijzerfunctie vervullen in de bestaande orde, dan moeten de medewerkers hun bestaanszekerheid op het spel weten te zetten en zal iedere vorm van hulpverlening en overleg in het perspectief van een maatschappelijke opstelling gekonkretiseerd dienen te worden. Wat voor doorzicht en tactisch vermogen dat vereist laten zij zelf in onderstaand artikel zien (red.).

De alternatieve hulpverlening is inmiddels een algemeen aanvaard verschijnsel geworden. Elke zichzelf respektierende gemeente wil zo'n instelling binnen haar grenzen gevestigd zien. En de vele 'welzijnswerk'-kongressen proberen hun betrokkenheid met de alternatieve hulpverlening uit te dragen als blijk van hun progressie. Het merendeel van de alternatieve instellingen lijkt zich behagelijk in deze belangstelling te koesteren.

Deze belangstelling is een groot gevaar. Zij bedreigt de alternatieve hulpverlening in diens identiteit: alternatief zijn tegenover de repressieve sociale dienstverlening. Temeer omdat de belangstelling voor de alternatieve hulpverlening gebaseerd is op de 'uitdrukkelijke wil tot samenwerking' en 'het grote belang van een goed samenspel'.

Door middel van dit 'samenspel' dreigt de alternatieve hulpverlening zich te laten vermalen.

Zij dreigt steeds meer ten onder te gaan als gevolg van een onvermogen om zelf te kiezen, enerzijds door gebrek aan visie en anderzijds door de (die keuze) belemmerende samenwerkingsmechanismen. Dat heeft o.i. de volgende vormen van alternatieve hulpverlening tot gevolg gehad:

- alternatieve hulpverleningsinstellingen die, al dan niet bewust, ophouden te bestaan omdat zij dood-

gedraaid zijn in de individualiserende individuele hulpverlening;

- alternatieve hulpverleningsinstellingen die verder vervallen in een nieuwe vorm van charitas: de wild rondhollende vrijetijds hulpverleners, die gebukt gaan onder de nood van de gehele mensheid;

- alternatieve hulpverleningsinstellingen die een aparte drempelverlagende voorziening zijn binnen het totale pakket van dienstverlening, of nog erger een 'hippe' dependance van een bestaande instelling.

Maar hoe weinig effect de alternatieve hulpverlening ook gehad lijkt te hebben, toch houdt zij zich nog altijd meer bezig met de belangrijkste vraagstukken t.a.v. de maatschappelijke ordening en de verandering daarvan dan het traditionele werk.

Maar wel hadden door andere keuzes in het verleden de bovenstaande vormen vermeden kunnen worden. Andere keuzes die bij de paar instellingen waarop dat van toepassing is dan ook tot de volgende vorm geleid heeft: alternatieve hulpverleningsinstellingen die verder werken vanuit een duidelijke visie op de relevantie van het werk, aan de hand van nieuwe keuzes en geëvolueerde werkwijzen en zich richten op maatschappijverandering via activiteiten met individuen en groepen.

Een keuze voor deze vorm is een keuze voor het konflikt, d.w.z. het konfliktmodel in haar werkzaamheden en een konflikt, noodzakelijk voor haar eigen voortbestaan.

Dat laatste is het thema van dit artikel, waarin wij proberen aan te geven welke mechanismen zich o.a. kunnen afspelen om de alternatieve hulpverlening in een weinig gevaarlijk kader te plaatsen en/of te houden. Het gaat dan juist om die mechanismen die geleid hebben tot het ontstaan van de eerst genoemde drie vormen van alternatieve hulpverlening.

DUBBELE BEDOELINGEN

Ook de Sosjale Joenit heeft zich, vooral in het verleden, mogen 'verheugen' in een grote mate van erkenning, ook al wil dit niet zeggen dat de meer of minder verborgen tegenwerking is stopgezet. Maar de toch aanwezige erkenning heeft ook hier belemmerend gewerkt op de uitwerking van de eigen ontwikkeling.

Zo had de gemeentelijke geneeskundige- en gezondheidsdienst (de G.G. & G.D.) in samenwerking met de gemeentelijke sociale dienst (de G.S.D.) de Sosjale Joenit de mogelijkheid gegeven om aan niet-verzekerden mediese hulp te geven via door de Joenit uitgeschreven 'doktersbrieven', waarmee naar elke willekeurige arts verwezen kon worden. De G.S.D. droeg uiteindelijk, na ondertekening door de G.G. & G.D., zorg voor de betaling.

In diezelfde tijd hebben verschillende medewerkers van de G.G. & G.D. zich regelmatig in de openbare plenaire vergadering van de Sosjale Joenit - die wekelijks wordt gehouden - 'georiënteerd'.

Daarna werd om zogenaamd technische redenen de Sosjale Joenit langzaam maar zeker voor het vol-

Medewerkers en sympathisanten van de Sosjale Joenit voor het Paleis van Justitie te Amsterdam. Op de voorgrond, in leren jas, 'verdachte' Bennie Bloem.

Foto: Han Singels, A'dam

dingen feit geplatst, dat t.b.v. die mediese hulp alleen naar de G.G. & G.D. doorverwezen mocht worden.

Om aan die 'vraag' te kunnen voldoen richtte de G.G. & G.D. met de nu blijkbaar 'georiënteerde' medewerkers een nieuwe afdeling, het *adolescententeam*, op.

Zo kan nu, dankzij de verwijzingen van de Sosjale Joenit, dit adolescententeam 'goed' functioneren, en kwam de G.G. & G.D. in kontakt met een tot dan toe onbereikbaar publiek, *zonder dat er ook maar enigszins sprake was van een verandering van de eigenlijke bureaucratische, aanpassende dienstverlening.*

Voor de Sosjale Joenit zelf is het nu bijzonder moeilijk om de veel voorkomende vraag naar kosteloze mediese hulp zinnig te beantwoorden.

Maar zij heeft door haar samenwerking met de G.G. & G.D. wel het adolescententeam, dat immers geen principiële stellingname heeft maar 'normaal' aanpassend functioneert, in een positie geholpen waarin deze voor de overheid (waar dit team een onderdeel van is) allereerst voor uitbreiding of überhaupt subsidiëring in aanmerking komt.

Ook met de G.S.D. had de Sosjale Joenit zo'n 'soepele regeling', in dit geval t.b.v. urgente uitkeringen volgens de bijstandswet. Dit ondanks de bezwaren van de Sosjale Joenit zelf dat 'soepele regelingen' als uitzonderingen alleen maar het normale, niet-soepele functioneren bevestigen.

Tegelijkertijd echter met de G.G. & G.D. schreefde ook de G.S.D. haar regeling met 'administratieve' argumenten tot het nulpunt terug.

Ook hier had de 'samenwerking', hoe klein die ook al was, tot gevolg dat een overheidsinstantie verpopulariseerde zonder inhoudelijke veranderingen, terwijl het dagelijks functioneren van de Joenit bovendien nog bemoeilijkt wordt.

Voor al bij de opzet van 'nieuwe' projecten vertoonden zich telkens terugkerende mechanismen, die het ontstaan van een crisis-interventie centrum eindigen in een ten dienste van de aanpassing functionerende uitvoering.

Zo is het de al veel genoemde G.G. & G.D. geweest die het ontstaan van een crisis interventie centrum (k.i.s.) heeft nagestreefd. Via het bijzonder advieschap van het hoofd van de afdeling geestelijke volksgezondheid van de G.G. & G.D., dr. Van Londen¹, bij de Schreuder van der Kolk stichting² is zij erin geslaagd een medies k.i.s. te laten exploiteren. Toen echter alras bleek dat jongeren, waar dit centrum ook voor bedoeld was, deze bijzonder traditioneel-otoritair functionerende instelling meden, was daarmee de noodzaak van een apart op te richten k.i.s. voor jongeren duidelijk aangetoond, altans voor dr. Van Londen (en dat dat een beleidsbeslissing in haar ontstaan is, is reeds vaker gebleken).

Dit is dan ook bij de regelmatige besprekingen tussen dr. Van Londen³ en de directeur van de G.S.D., dhr. Terhorst⁴ aan de orde geweest.

Inmiddels was door de Hervormde Diakonie aan de directeur van het Nationaal Protestants Centrum voor Geestelijke Volksgezondheid⁵ advies gevraagd over de bestemming van een kostbaar leegstaand pand aan de Scheveningse Nieboerweg, waarin hun in het slop geraakte tehuis voor ongehuwde moeders ter ziele was gegaan. Op zijn verzoek maakte dr. Van Londen⁶ eind 1971 een 'working-paper' voor een nieuw op te richten k.i.s. voor jongeren.

SOSJALE JOENIT: ALS TOELEVERINGSBEDRIJF

Begin 1972 kwam er een gemeentelijke nota 'Hulpverlening en gezondheidsvoorlichting aan jongeren'

uit, waarvan de inhoud betreffende een 'Opvangcentrum voor jongeren in crisissituaties' toevallig dezelfde denkbeelden bevatte als het working-paper. Het kan dan ook nauwelijks verbazing wekken, dat een k.i.s. volgens beide nota's nauwe banden moet hebben met het adolescententeam, de G.S.D. en de drugboerderij in Den Haag, naast goede kontakten met de kinderpolitie, kinderrechtshouders, de raad voor kinderbescherming, enz.

Nadat nu onderling de inhoud geregeld leek en een pand gevonden, werden ook wij bij de opzet betrokken, vermoedelijk vanuit de ons toegedachte functie van toeleveringsbedrijf en om het geheel wat minder traditioneel te doen lijken.

Maar juist om die redenen hadden wij bezwaren tegen het meewerken, terwijl bovendien de inhoud van het 'working-paper' voor ons niet akseptabel was.

In dat stuk wordt de crisis gezien als het disfunctioneren van het individu, uit diens persoonlijke onvermogen. Maar omdat het hier om jongeren gaat 'die dan ook eerder geneigd zijn de problemen aan de maatschappij te wijten' - de 'nieuwe' kiezers van de VVD zullen dr. Van Londen dan ook wel deugd doen - moet het aanpassingsmodel van o.a. het mediese k.i.s. in de Tasmanstraat (op zichzelf door hem positief gewaardeerd) hier vervangen worden door een konfliktmodel.

Een konfliktmodel is dan in het denken van Van Londen 'volwassen worden o.a. door konflikten te verwerken en niet a priori te vermijden'.

Om de Sosjale Joenit toch te bewegen mee te doen werden onze, met het bovenstaande juist in strijd zijnde ideeën, nu met het absorptievermogen van een spons opgezogen. Deze ideeën kwamen er kortweg op neer dat de oorzaak en dus de oplossing van de crisis in eerste instantie niet in het individu, maar in de maatschappij gezocht moet worden.

Daarnaast trokken Van Londen en Terhorst, om het

entree van de Sosjale Joenit te vergemakkelijken, zich als adviseurs van een k.i.s.-voor-jongeren terug. Een entree in een voorbereidingsgroep met een nogal twijfelachtige samenstelling, met vertegenwoordigers van de Hervormde en Gereformeerde Diakonieën, een katholieke liefdadigheidsstichting en het adolescententeam van de G.G. & G.D., naast een uit de hervormde kring opgedoken ex-bestuurslid van het vormingssentrum Van Beuningestraat⁷.

Dit werd aangevuld met de Sosjale Joenit, de werkgroep Jongerenopvang (een groepje werkers uit de kinderbeschermingsregio's) en op verzoek van de Joenit ook Release, die natuurlijk wel met elk één vertegenwoordiger in de minderheid bleven. Na enige maanden funktioneerden van deze groep werd een basis-nota aangenomen met een betreffende de achterliggende filosofie voor ons aanvaardbaar compromis, die echter wel multi-interpretabel bleef. Ook een groot aantal uitwerkingen hiervan door de Sosjale Joenit vonden nogal wat weerklank bij de anderen. Het ging dan om de konsekwenties van onze (geabsorbeerde) ideeën m.b.t. het werken aan de maatschappij zelf, een ongekompliseerde opvang, een gemakkelijke toegankelijkheid, de personeelssamenstelling en een eventuele funktie voor een wat betreft voorzieningen misdeelde arbeiderswijk, waarin het centrum geprojecteerd was.

Maar kort daarna bleek plotseling hoe in het beslissende stadium terug te draaien was en voor de 'oorspronkelijke' opzet ingeruild werd.

De hierboven aangestipte funkties van het, nu Jongeren Opvang Centrum (J.O.S.) genoemde, centrum werden steeds vaker ontkend. Ook stonden in de tweede versie van het gemeentelijk rapport 'Hulpverlening en gezondheidsvoorlichting aan jongeren' t.a.v. het J.O.S. een aantal uitgangspunten vermeld m.b.t. de financiering en aard van de opvang die in grote mate overeenkwamen met de ideeën uit het inmiddels niet meer, officieel, gebruikte working-paper van Van Londen. Het kwam echter niet overeen met de opzet zoals die door het bestuur van het J.O.S.⁸ toen was vastgesteld, althans die opzet die in een officiële bestuursvergadering bepaald was.

SOSJALE JOENIT ALS WAARBORG VOOR PROGRESSIEF TINTJE

Zo wees bijvoorbeeld de Sosjale Joenit een financiering volgens de bijstandswet af, omdat o.a. kinderbeschermingspupillen eruiten vallen en bij weglopers uit andere gemeenten de sociale dienst aldaar moet betalen, die dit op de ouders kan gaan verhalen (zodat er voor weglopers geen plaats is). Een dergelijke financiering werkt bovendien o.i. individualiserend en stigmatiserend, zodat een rechtstreekse subsidie nagestreefd zou moeten worden.

Hoewel een beslissing hierover nog genomen moest worden in het J.O.S., en het daarover nog in gesprek was met Van Londen en Terhorst⁹, bleek het standpunt van die laatste twee als overheidsbeslissing al in de nota weergegeven: 'In de betaling van de verpleegprijs, welke nog nader moet worden vastgesteld, kan via de algemene bijstandswet worden voorzien. Met betrekking tot opnemingen zowel in het crisis-interventie-Centrum (in de Tasmanstraat - S.J.) als in het opvang-Centrum zal, zulks in verband met de betaling van de verpleegprijs, het fiat van de directeur van de gemeentelijke geneeskundige- en gezondheidsdienst vereist zijn'.

Langzamerhand kwamen alle elementen van het oude working-paper van Van Londen in deze periode terug. Toen uiteindelijk ook de net vastgestelde

personeelssamenstelling weer gewijzigd werd om 'het therapeuties kader beter te waarborgen' (de begrotingspost voor de medisiniekast steeg dan ook ineens aanzienlijk) trok de Sosjale Joenit zich terug. Kort daarna volgde Release. We kunnen zeggen dat de Sosjale Joenit bij dit afgesmeekte meewerken aan de opzet van het J.O.S. na eerst de noodzaak van een opvangsentrum aangetoond te hebben door anderen (G.G. & G.D., gemeente, diakonieën, enz.) misbruikt om het ook al op de aanpassing gerichte J.O.S. te pushen.

De Sosjale Joenit heeft samen met Release een inhoudelijke bijdrage geleverd aan de opzet en door haar aanwezigheid ten onrechte een soort eigentijds tintje gegeven aan dit sentrum.

Omdat het politieke klimaat ontvankelijk is voor schijnbaar eigentijdse ontwikkelingen en traditionele elementen voor bezuinigingen in aanmerking komen is het gunstig om als traditioneel werkende instelling de uitbreiding in zo'n nieuw jasje te steken. Daarmee is dan de potentiële mogelijkheid voor een opvangsentrum al ingevuld, en heeft de Sosjale Joenit nog steeds nauwelijks verwijsmogelijkheden en kunnen wederom grote groepen hulpvragers niet de gewenste opvang krijgen.

In de jaren 1969 en 1970 heeft de Sosjale Joenit samen met een jongerensentrum in Rijswijk de eerste sleep-in's georganiseerd. Dit gebeurde op kosten van de Sosjale Joenit, omdat de toepassing van de bijstandswet het onmogelijk maakte hiermee verantwoord een project te financieren.

Omdat de beide organisaties daarna van mening waren dat de overheid een dergelijk project, in ieder geval financieel, mogelijk moet maken wenste zij het niet verder te initiëren.

In 1971 werd dan ook, op het allerlaatste moment, door de gemeentelijke overheid het initiatief genomen om een sleep-in op te zetten, waarbij vele organisaties, w.o. de Sosjale Joenit, betrokken werden.

VAN SLEEP-IN TOT VEREDELDE JEUGDHERBERG

Na kritiek op de gebrekkige organisatie hiervan werd t.b.v. de opzet voor 1972 het duidelijk gestructureerde kader van het georganiseerde jeugd- en jongerenwerk in overheidssfeer (H.A.J.A.) gekozen. Zo werden voor het eerst daarbinnen ook de G.G. & G.D. en de politie betrokken, terwijl de Sosjale Joenit haar eigen rol zag vanuit haar behoorlijke dosis ervaring en m.b.t. een verantwoordte hulpverlening. Daarnaast zaten het adolescententeam van de G.G. & G.D., de afdelingen Jeugdzaken en Sociale zaken van de gemeente, het jongerensentrum uit Rijswijk, Release en de HAJA zelf nog in de, onder verantwoordelijkheid van de HAJA funktioneerende, werkgroep.

Het overleg liep een aantal maanden redelijk, waarbij de ideeën van de Sosjale Joenit en Release een plaats leken te hebben. Ook hier bleek echter dat bij een uiteindelijk vaststellen van de bedoelde opzet, relatief vrij kort voor het tijdstip van de uitvoering, een werkelijke invloed onmogelijk was. Plotseling bleken de opvattingen van de politie, de G.G. & G.D. en de gemeente, ook zonder enige stemming, beslissend. De opzet kwam overeen met die van een jeugdherberg, terwijl de Sosjale Joenit en Release dan voor verdere opvang op zouden moeten draaien. Hiervoor bedankten beiden en zeiden, indien een aantal dingen niet herzien werden, hun verdere medewerking op.

Aanvankelijk ondersteunde de HAJA in grote lijnen deze eisen en dreigde geen verantwoording over het project te willen dragen. Maar uiteindelijk gaf de HAJA toch weer toe aan de eis van de gemeente,

om dan maar zonder Sosjale Joenit en Release verder te gaan.

De sleep-in voldeed aan de verwachtingen, d.w.z. het werd een jeugdherberg met een nogal otoritaire opzet, die het oorspronkelijke publiek zo ver mogelijk buiten de deur hield om de overcapaciteit van de jeugdherbergen op te vangen.

Toen bleek dat een van de bezoekers duidelijke moeilijkheden had werd hij tegen diens wil 'in verzekerde bewaring gesteld' in de psychiatrische kliniek Oud-Rozenburg. Hierbij viel nog eens op hoe de dienstdoend psychiater van de G.G. & G.D. binnen enkele minuten in staat bleek te zijn een machtiging voor opname uit te schrijven, en de betrokkene daarmee voor twee jaar te veroordelen. Aanmerkingen hierop van de Sosjale Joenit en op de vele andere, negatief gewaardeerde, situaties werden met veel verontwaardiging over de houding van de Sosjale Joenit en ridiculiserend door de gemeenteraad 'behandeld'. Daarbij werden zelfs aanmerkingen gemaakt over de subsidiëring van de Sosjale Joenit en de 'daaruit voortvloeiende taken' (een dreigement dat ook bij de voorbereiding van de sleep-in genoemd was door één van de gemeenteambtenaren).

ALTERNATIEVE HULPVERLENING VAN BOVEN AF: EEN 'NEUTRAAL JAC'

Ons inziens houdt dit in dat de traditionele instanties menen nieuwe ontwikkelingen over te moeten en kunnen nemen, om deze om te buigen naar haar eigen traditionele uitgangspunten en daarmee hun eigen voortbestaan te waarborgen in niet aan verandering onderhevig zijnde structuren.

Bovendien kunnen we hieruit de gevolgtrekking maken dat wanneer er gebruik gemaakt wordt van de zelfs in dit parlementaire stelsel ingewrongen vormen van 'inspraak' er na een herhaaldelijk voorkomen van dit, in nota's positief gewaardeerde maar in feite gelaakte, gedrag deze inbreng zo snel mogelijk genegeerd wordt, zelfs min of meer gesuggereerd wordt de mogelijkheid van inbreng verder af te knippen.

Beide bovenstaande konklusies zijn eveneens van toepassing op de gang van zaken rond de gemeentelijke nota 'Hulpverlening en gezondheidsvoorlichting aan jongeren'.

In november 1970 kwam een door B & W ingestelde commissie tot een aantal aanbevelingen verwerkt in het rapport 'Het drugprobleem staat niet alleen'. De belangrijkste hiervan was dat de commissie aanbeveelt om 'een poging te ondernemen om met de Sosjale Joenit te komen tot een algemeen-centrum-voor-hulp-aan-jonge-mensen-in-problemen'. De samenstelling van de commissie had verder zijn weerslag op de aanbevelingen, zoals bij de uitbreidingen van de 'eigen' diensten.

Anderhalf jaar later kwam de ambtelijke verwerking van dat rapport, de genoemde gemeentelijke nota, uit.

In deze nota wordt, in navolging van de drugcommissie, gesteld dat het traditionele werk faalt bij hulpverlening aan jongeren. Toch zou iedere nieuwe ontwikkeling vanuit dat traditionele opgezet moeten worden, terwijl het geen enkele inhoudelijke verandering bepleit.

Hoewel al vanaf 1970 aan de Sosjale Joenit n.a.v. het drugrapport gesuggereerd was dat zij kon uitgroeien - met handhaving van de eigen identiteit - tot het daarin bepleite sentrum, bleek nu dat de wethouder deze toezegging teniet deed.

In die tussenliggende anderhalf jaar zou de gemeente bij CRM een rijksbijdrage in de subsidie van de Sosjale Joenit bepleiten, juist in het kader

TEGENSTANDERS SOSJALE JOENIT IN AKTIE...

van haar bescheiden op gang gebrachte uitbreiding. Het bureau Zuid-Holland van CRM wilde zelfs niet met ons in gesprek omdat het hierover al contact had met de gemeente.

Toen uiteindelijk bleek dat het adviescentrum door de gemeente uitgewerkt is als een drempelverlagend verwijssentrum en hoogst waarschijnlijk een soort dependance van de G.G. & G.D. (uitbreiding adolescententeam?), bleek ook dat dit centrum nu van CRM die principiële toezegging voor subsidie heeft gekregen waarover t.b.v. de Sosjale Joenit onderhandeld zou worden. Daardoor werd niet alleen de aanbeveling van de drugkommissie volledig genegeerd, maar bovendien de Sosjale Joenit een aantal jaren lang misleid.

In de nota werd het adolescententeam, hoewel het al meer dan een jaar funktioneert, als nieuwe voorziening en nu pas ter goedkeuring aan de gemeenteraad voorgeschied. Dit is dan de 'uitwerking' van de door de G.G. & G.D. veel bescheidener aanbeveling van de drugkommissie, dat de G.G. & G.D. enige uren per week avondsprekken moest houden.

Een andere 'nieuwe ontwikkeling', de 'verruiming van adviesmogelijkheden t.b.v. justitie', was zelfs

al in de oorspronkelijke aanbeveling al helemaal in handen van de G.G. & G.D. Daarom hoefde de gemeentelijke adviseur dit streven naar het onderzoeken van de 'geestelijke gezondheid' door de G.G. & G.D. van gearresteerde druggebruikers niet nog sterker in de nota te laten benadrukken.

Een apart 'opvangcentrum voor jongeren in crisisituatie' was in 1970 in de planning van Van Londen¹⁰ nog niet opgenomen, zodat het niet in het 'Drugprobleem staat niet alleen' voorkwam. Dat hij echter in staat bleek dit centrum in het J.O.S. van bovenaf in te vullen is reeds eerder opgemerkt.

De G.G. & G.D. heeft uiteraard ook de beslissende stem over de opname (!) in de 'klinische opvang van drugverslaafden': de Emiliehoeve, de drugboerderij van de stichting Bloemendaal¹¹.

Rond de laatste 'ontwikkeling', een preventieve voorlichtingsactie (riskant leven!), bleek een kompetitiestrijd te zijn tussen de afdeling voorlichting van de gemeente en de G.G. & G.D. Deze laatste lijkt de strijd om de uiteindelijke verantwoordelijkheid voor hun gezamenlijke project gewonnen te hebben. De inhoud bleef konstant: ziek zijn, beter worden.

Bij deze gemeentelijke aanbevelingen - inmiddels

door de gemeenteraad aangenomen met alleen de kabouterfractie tegen - blijkt bij alle elementen de beslissende stem in handen te zijn van de Haagse G.G. & G.D., vooral bij dr. Van Londen. Het oude aanbevelingspunt 'coördinatie' kon dan nu ook gemakkelijk als apart punt verdwijnen - hierbij was de afdeling geestelijke volksgezondheid van de G.G. & G.D. de uitvoering toegewezen - omdat het als versterkende argumentatie voor een 'neutraal' JAC al voldoende binnen de invloed van de G.G. & G.D. getrokken was.

Volgens de gemeentelijke nota mocht de Sosjale Joenit alleen meepraten over de oprichting van een JAC, maar dan wel uitgaande van de al vastliggende ideeën over de inhoud daarvan en als één van de twaalf partisipanten, w.o. zeven overheidsvertegenwoordigers.

De Sosjale Joenit heeft aan de gemeenteraad bij de behandeling van de nota kenbaar gemaakt alleen dan mee te willen doen wanneer er in de te vormen commissie niet meer dan één overheidsvertegenwoordiger zou zitten, de nota een niet te relevant discussiestuk zou worden en aan het totaal eenzelfde visie op de problematiek ten grondslag zou liggen.

Deze eisen werden, met grote verontwaardiging bij de rechtse fracties over het überhaupt stellen ervan, door de gemeenteraad afgewezen.

Daarmee was het de derde keer binnen een half jaar dat de Sosjale Joenit zich juist vanwege de in de inleiding genoemde principes terugtrok uit of niet wilde deelnemen aan een overleg waarin een aantal andere partisipanten reeds de beslissende macht hebben.

Dergelijke weigeringen worden haar in het bolwerk van 'samenwerking', 'bundeling' en 'harmonie' den haag, zwaar aangerekend. Een Den Haag dat dan ook bestuurd wordt door een 'konstruktief samenwerkend afspiegelingskollege', vanuit een gemeenteraad waarin de VVD de op één na grootste partij is.

Wanneer we zouden suggereren, wat we overigens niet willen doen, dat in de Haagse gemeenteraad een links blok zou bestaan uit PvdA, D'66, CPN en de Kabouters dan heeft dit 'blok' nog altijd een minderheid van 21 van de 45 zetels.

In werkelijkheid prediken alle partijen, met uitzondering van de hierboven als laatst genoemde en enkele andere raadsleden, het absolute belang van de 'harmonieuze samenwerking'. Er lijkt voor hen geen enkel verschil, laat staan tegenstelling, tussen belangen meer te bestaan.

Maar de Sosjale Joenit kon toch wel rekenen op grote tegenwerking van vooral de fracties van de VVD en de KVP, die vooral buiten de raad om - daar waar de werkelijke beslissingen genomen worden - tot resultaten kon leiden, zoals het terugnemen van het de idee bij de wethouder de Sosjale Joenit drasties uit te breiden.

Hiertegenover staan de 'linkse' groeperingen die, hoewel ook zij vinden dat de Joenit - blijkbaar ongeacht de inhoud - moet samenwerken, toch tot op heden begrip kunnen opbrengen voor de 'afwijzende houding' in deze van de Sosjale Joenit. Het zijn echter vooral de rechtse fracties die de ontwikkeling van de Sosjale Joenit, waarin nu ook het werken met groepen en belangengroeperingen benadrukt wordt, gebruiken om aan te geven dat zij niet meer voldoet aan de subsidie-eis van 'hulpverlening', altans aan hun interpretatie daarvan.

Men verwacht van de Sosjale Joenit, en soortgelijke instellingen, dat zij een drempelverlagend toeleveringsbedrijf voor de op aanpassing gerichte hulpverlening is, in hun termen: eerste echelon. Nu probeert men ook aan te geven wat hulpverlening

is - het sleutelen aan door alle anderen opgegeven individuen - en hoe dat moet plaatsvinden, waarbij vooral het 'liefdadigheidselement' benadrukt wordt. De onjuiste weergave van de ontwikkeling van de Sosjale Joenit, waarmee een aantal ex-medewerkers - die dankzij de Sosjale Joenit in een positie zitten waarin zij hun informatie op de daarvoor 'juiste' plaatsen kwijt kunnen - hun vertrek pogen te rechtvaardigen wordt door de bovengenoemde frakties met gretigheid aangegrepen om hun gelijk aan te tonen.

Ook kan een nadere uitwerking van de uitspraak van de Hoge Raad voor het Gerechtshof te Amsterdam¹² (op 14 december) inzake 'het onttrekken van minderjarigen' uit de ouderlijke macht voor hen een stok zijn 'om de hond te slaan'. Zoals eerder de gemeenteraad pas overging tot subsidiëring van de Sosjale Joenit nadat hiervoor een eerste erkenning sinds 1933 van een beroep op het ontbreken van de materiële wederrechtelijkheid nodig was om bij hen het idee weg te nemen met onverantwoord bezigziende kinderlokken van doen te hebben. Meer in het algemeen kunnen zij zich gesteund weten door de akties van hun landelijke, eveneens de vrijheid prekende, partijgenoten die al aange-

toond hebben inhoudelijke sensuur op het gesubsidieerde werk uit te oefenen.

Het gaat er hier dan ook om dat het aktiegericht bezig zijn van de Sosjale Joenit, ook in de hulpverlening aan individuen, voor een groot aantal gemeenteraadsleden een onverteerbare zaak is.

Daarom is de ontwikkeling van een instelling als de Sosjale Joenit voor hen onaanvaardbaar; het ontwikkelingsproces zelf is onderhevig aan voortdurende tegenwerking met het doel de alternatieve hulpverlening als drempelverlagende puinruimer te handhaven.

Sosjale Joenit e.m.

1. Dr. van Londen was, evenals de nog te noemen GSD-direkteur Terhorst, door de gemeente toegewezen aan de werkgroep van de Hervormde Diakonie als adviseur.
2. de Schreuder van der Kolk stichting is een instelling die zich op het terrein van de psychiatrie met van alles bezig houdt en die daartoe verrassend veel mogelijkheden krijgt van het Haags gemeentebestuur. Voorzitter van deze stichting is prof. Speijer, de vroegere direktEUR van de Haagse GG&GD die vooral bekend is geworden door de naar hem genoemde rijkskommissie die de 'wantoestanden' in Drennendal heeft 'aangetoond'. Dr. van Londen is psychiatries adviseur van de Schreuder van der Kolk stichting.

3. Dr. van Londen is adviseur van de Haagse GSD.

4. Dhr. Terhorst is als direktEUR van de GSD bezig al die uitbreidingen voor zijn dienst te verkrijgen die hij kort daarvoor als gemeentebtenaar in een naar hem genoemde struktuurnota voor de welzijnswerkvoorzieningen in de gemeente Den Haag had uitgedokteerd.

Het gaat dan om een van bovenaf opgelegde, sterk gesentraliseerde onder overheidskontrolle plaatsvindende bundeling van deze werkvorm, waarmee hij bovendien de 'nieuwigheid' van wijk- en dienstensentra volledig in beheer en onder kontrolle heeft.

5. Deze is zelf ook aktief binnen de kring van de Hervormde Diakonie, zit vanuit de ARP in de protestants christelijke fraktie in de gemeenteraad en is inmiddels voorzitter van het J.O.S.

6. Dr. van Londen is adviseur van de wethouder van Sociale Zaken en Volksgezondheid.

7. De rel rond de Siemens-jongeren bij dit sentrum werd nog gevolgd door manipulaties van het bestuur waarbij d.m.v. het opheffen van de stichting - en het oprichten van een nieuwe rechtspersoon - alle kritiese vormingswerkers door dit bestuur weggewerkt konden worden.

8. De genoemde werkgroep was met dezelfde samenstelling inmiddels het bestuur geworden.

9. Dr. van Londen en dhr. Terhorst spraken hier vooral vanuit hun GSD-funkties.

10. Dr. van Londen had ook in de drugskommissie gezeten, tesamen met de direktEUR van de GG&GD.

11. Dr. van Londen is adviseur van de stichting Bloemendaal.

12. De Hoge Raad had een wat minder positieve uitspraak.

Nóg een impressie voor het Paleis van Justitie. Tweede van links is Bennie Bloem, vierde van rechts is zijn advokaat, mr. Henk Droessen.

Foto: Han Singels, A'dam